

ZAKON O STRANIM ULAGANJIMA

"Službeni list SRJ", br. 3/2002 i 5/2003

I. OSNOVNE ODREDBE

Oblast primene

Član 1.

Ovaj zakon uređuje strana ulaganja u preduzeća i druge oblike za obavljanje delatnosti radi sticanja dobiti (u daljem tekstu: preduzeća) u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Strana ulaganja u osiguravajuća društva, banke, druge finansijske organizacije igre na sreću i slobodne zone vrše se u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje njihovo osnivanje, odnosno njihov pravni položaj.

Strani ulagač

Član 2.

Strani ulagač, u smislu ovog zakona, jeste:

1. strano pravno lice sa sedištem u inostranstvu;
2. strano fizičko lice;
3. jugoslovenski državljanin sa prebivalištem, odnosno boravištem u inostranstvu dužim od godinu dana.

Strano ulaganje

Član 3.

Strano ulaganje u SR Jugoslaviju, u smislu ovog zakona, jeste:

1. ulaganje u jugoslovensko preduzeće kojim strani ulagač stiče udeo ili akcije u osnovnom kapitalu tog preduzeća;
2. sticanje svakog drugog imovinskog prava stranog ulagača kojim on ostvaruje svoje poslovne interese u SR Jugoslaviji.

Osnovni oblici stranog ulaganja

Član 4.

Strani ulagač može sam ili sa drugim stranim ili domaćim ulagačima:

1. osnovati preduzeće;
2. kupiti akcije ili udele u postojećem preduzeću.

Osnovni oblici stranog ulaganja uređuju se ugovorom o osnivanju ili ugovorom o ulaganju koji se zaključuje u pisanoj formi, odnosno odlukom o osnivanju sačinjenom u pisanoj formi.

Posebni oblici stranog ulaganja

Član 5.

Stranom ulagaču može biti ustupljena dozvola (koncesija) za korišćenje prirodnog bogatstva, dobra u opštoj upotrebi ili za obavljanje delatnosti od opšteg interesa, u skladu sa zakonom.

Stranom ulagaču može se odobriti da izgradi, iskorišćava i transformiše (B.O.T. - Build, operate and transfer) određeni objekat, postrojenje ili pogon, kao i objekte infrastrukture i komunikacija.

Ulog stranog ulagača

Član 6.

Ulog stranog ulagača može biti u stranoj konvertibilnoj valuti, stvarima, pravima intelektualne svojine, hartijama od vrednosti i drugim imovinskim pravima.

Ulog stranog ulagača može biti u dinarima koji se, po propisima o deviznom poslovanju, mogu transferisati u inostranstvo, uključujući tu i reinvestiranje dobiti.

Strani ulagač može konvertovati svoje utvrđeno potraživanje u udeo, odnosno akcije preduzeća - dužnika.

Nenovčani ulogi moraju biti izraženi u novcu.

II. GARANTOVANA PRAVA STRANIH ULAGAČA

Sloboda stranog ulaganja

Član 7.

Strani ulagač može osnovati, odnosno ulagati u preduzeća za obavljanje svih vrsta delatnosti radi sticanja dobiti, ukoliko ovim zakonom nije drukčije predviđeno.

Nacionalni tretman

Član 8.

Strani ulagač u pogledu svog uloga uživa jednak položaj, prava i obaveze kao i domaća fizička i pravna lica, ukoliko ovim zakonom nije drukčije predviđeno.

Preduzeće sa stranim ulogom uživa jednak pravni položaj i posluje pod jednakim uslovima i na jednak način kao i jugoslovenska preduzeća bez stranog uloga.

Pravna sigurnost

Član 9.

Strani ulagač uživa punu pravnu sigurnost i pravnu zaštitu u pogledu prava stečenih ulaganjem.

Prava stranog ulagača stečena u momentu upisa stranog ulaganja u sudski registar ne mogu biti sužena naknadnom izmenom zakona i drugih propisa.

Ulog stranog ulagača i imovina preduzeća sa stranim ulogom ne mogu biti predmet eksproprijacije ili drugih mera države sa jednakim dejstvom, osim kada je zakonom ili na osnovu zakona utvrđen javni interes i uz plaćanje naknade.

Naknada iz stava 3. ovog člana mora odgovarati tržišnoj vrednosti predmeta eksproprijacije ili druge mere na dan donošenja akta o takvoj meri. Promena vrednosti predmeta eksproprijacije ili druge mere do koje može doći zbog saznanja javnosti za takvu meru, neće uticati na procenu njegove tržišne vrednosti koja se preduzima radi isplate ove naknade.

Naknada iz stava 3. ovog člana mora se isplatiti bez odlaganja, u konvertibilnoj valuti i strani ulagač je može slobodno transferisati u inostranstvo. U slučaju docnje u isplati ove naknade, strani ulagač ima pravo na zakonsku zateznu kamatu.

Konverzija i sloboda plaćanja

Član 10.

Strani ulagač može, u pogledu svakog plaćanja vezanog za strano ulaganje, slobodno konvertovati domaću valutu u stranu konvertibilnu valutu.

Preduzeće sa stranim ulogom slobodno vrši plaćanje u međunarodnim poslovnim odnosima.

Preduzeće sa stranim ulogom može stranu valutu držati na deviznom računu kod ovlašćene banke i tim sredstvima slobodno raspolagati.

Pravo na vođenje poslovnih knjiga

Član 11.

Preduzeće sa stranim ulogom, pored obaveze vođenja poslovnih knjiga i sačinjavanja finansijskih izveštaja u skladu sa domaćim propisima, ima pravo vođenja poslovnih knjiga i sačinjavanja finansijskih izveštaja u skladu sa međunarodno prihvaćenim računovodstvenim i revizorskim standardima.

Pravo na transfer dobiti i imovine

Član 12.

Strani ulagač može, slobodno i bez odlaganja, u konvertibilnoj valuti, transferisati u inostranstvo sva finansijska i druga sredstva u vezi sa stranim ulaganjima, a posebno:

- 1) dobit ostvarenu po osnovu stranog ulaganja (profit, dividende i dr.);
- 2) imovinu koja mu pripadne posle prestanka preduzeća sa stranim ulogom, odnosno na osnovu prestanka ugovora o ulaganju;
- 3) iznose dobijene od prodaje akcija ili udela sa stranim ulogom;
- 4) iznose dobijene po osnovu smanjenja osnovnog kapitala preduzeća sa stranim ulogom;
- 5) dopunske uplate;
- 6) naknade iz člana 9. ovog zakona.

Transfer finansijskih i drugih sredstava iz stava 1. ovog člana može se izvršiti po izmirenju obaveze plaćanja poreza na dobit preduzeća, poreza na dividende i drugih zakonom propisanih obaveza po osnovu javnih prihoda, vezanih za iznos koji se transferiše.

Iznosi iz stava 1. tačka 4) mogu se transferisati samo ako je državi prethodno uplaćen carinski dug za deo opreme uvezene bez carine koji nakon smanjenja osnovnog kapitala preduzeća ostane nepokriven stranim ulogom.

Povoljniji tretman

Član 13.

Na strana ulaganja na teritoriji Jugoslavije primenjuje se jugoslovensko pravo.

Ukoliko međunarodni ili bilateralni sporazum čije su članice država stranog ulagača i Jugoslavija predviđa tretman koji je za stranog ulagača ili njegovo ulaganje povoljniji od tretmana predviđenog ovim zakonom, primenjuje se tretman predviđen takvim sporazumom.

III. PODSTICAJI STRANIH ULAGAČA

Sloboda uvoza

Član 14.

Uvoz stvari koje predstavljaju ulog stranog ulagača je slobodan, pod uslovom da zadovoljava propise koji regulišu zaštitu životne sredine.

Poreske i carinske olakšice

Član 15.

Strani ulagač i preduzeće sa stranim ulogom uživaju poreske i carinske olakšice u skladu sa zakonom.

Carinska oslobođenja

Član 16.

Uvoz opreme po osnovu uloga stranog ulagača, osim putničkih motornih vozila i automata za zabavu i igre na sreću, oslobođen je od plaćanja carina i drugih uvoznih dažbina.

Pravo iz stava 1. ovog člana može se koristiti u skladu sa utvrđenom dinamikom ulaganja, do konačne izgradnje objekata, odnosno otpočinjanja delatnosti u koju se vrši ulaganje, a ukoliko se ulaganje vrši po osnovu reinvestiranja dobiti - za sve vreme važenja ugovora, odnosno odluke.

Carinsko oslobođenje iz stava 1. ovog člana može koristiti i preduzeće sa stranim ulogom do visine učešća stranog ulagača u kapitalu preduzeća utvrđenog na osnovu čl. 19. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji, osim novčanog dela osnovnog kapitala preduzeća, u roku od dve godine od dana registracije stranog ulaganja.

IV. REŠAVANJE SPOROVA

Sudovi i arbitraže

Član 17.

Sporovi koji proističu iz stranih ulaganja mogu biti rešavani pred nadležnim sudovima Jugoslavije ili pred ugovorenom domaćom ili inostranom međunarodnom arbitražom.

V. POSEBNA PRAVILA

Zaštita životne sredine

Član 18.

Strani ulagač, u obavljanju delatnosti, dužan je uvek da postupa u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu životne sredine.

Pravo manjinskog učešća u posebnim oblastima i područjima

Član 19.

Strani ulagač ne može, sam ili sa drugim stranim ulagačem, osnovati preduzeće u Saveznoj Republici Jugoslaviji u oblasti proizvodnje i prometa oružja, kao ni na području koje je u skladu sa zakonom određeno kao zabranjena zona.

U oblastima i područjima iz stava 1. ovog člana strani ulagač može osnovati preduzeće sa domaćim pravnim subjektom ili ulagati u preduzeće, s tim što ne može steći pravo većinskog učešća u upravljanju tim preduzećem.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, strani ulagač dužan je da, za učešće u osnivanju preduzeća, odnosno za ulaganje u preduzeće, pribavi saglasnost saveznog organa nadležnog za poslove odbrane.

U postupku za davanje saglasnosti, organ iz stava 3. ovog člana naročito ocenjuje kvalitet, vrstu i obim stranog ulaganja.

Organ iz stava 3. ovog člana dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, odluči o zahtevu. Ukoliko se u ovom roku ne odluči o zahtevu, smatraće se da je saglasnost data.

U slučaju odbijanja davanja saglasnosti, organ iz stava 3. ovog člana dužan je o tome doneti obrazloženo rešenje.

Protiv rešenja iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba Saveznoj vladi u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv konačnog rešenja iz stava 6. ovog člana ne može se voditi upravni spor.

Sticanje svojine na nepokretnostima

Član 20.

Strano fizičko i pravno lice, u svojstvu stranog ulagača, može sticati svojinu na nepokretnostima u skladu sa zakonom.

VI. REGISTRACIJA I EVIDENCIJA STRANIH ULAGANJA

Registracija stranih ulaganja

Član 21.

Strana ulaganja u smislu člana 3. registruju se u nadležnom sudu u skladu sa zakonom koji reguliše položaj privrednih društava.

Registracija stranog ulaganja u druge oblike organizovanja za obavljanje delatnosti radi sticanja dobiti vrši se u skladu sa zakonima koji regulišu njihov položaj.

Strani ulagač, u oblastima i područjima predviđenim članom 19, mora pribaviti saglasnost u smislu st. 3. i 5. tog člana, radi registracije stranog ulaganja u nadležnom sudu.

Evidencija stranih ulaganja

Član 22.

Registarski sud, po službenoj dužnosti, obaveštava savezni organ nadležan za ekonomske odnose sa inostranstvom o izvršenoj registraciji stranih ulaganja, radi evidencije.

Organ iz stava 1. ovog člana dostavlja registarskom sudu, za svaku kalendarsku godinu unapred, spisak država sa kojima ne postoji uzajamnost.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primenā ovog zakona

Član 23.

Ovaj zakon primenjuje se na sva strana ulaganja koja do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu registrovana u nadležnom sudu.

Prestanak važenja drugih propisa

Član 24.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o stranim ulaganjima ("Službeni list SRJ", br. 79/94 i 29/96).

Stupanje na snagu

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".
